

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/228/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7617216228
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7617216228.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovej a JUDr. Denisy Novotnej Mlinárčikovej vo veci starostlivosti súdu o maloletého Š. D. nar. XX.XX.XXXX zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves dieťaťa rodičov: Mgr. P. O. nar. X.XX.XXXX bývajúcej na S. ul. č. XX/XX v Z. zastúpenej JUDr. Milanom Križalkovičom advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom na Hviezdoslavovej ul. č. 11 v Spišskej Novej Vsi a Š. D. nar. XX.X.XXXX bývajúcim v Ž. č. XXX zastúpeného JUDr. Miroslavou Slovinskou advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom na Štefánikovom námestí č. 13 v Spišskej Novej Vsi v konaní o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 18.9.2018, č. k. 5P/284/2017-156 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol návrh otca na prerušenie konania. Zveril mal. Š. do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená a povinná maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Otca zaviazal prispievať na výživu maloletého N. 100 € mesačne od právoplatnosti rozsudku matke vždy do 15. dňa v mesiaci vopred. Zakázal styk otca s mal. Š.. Vyslovil, že o nároku na znalečné a náhrade týchto trov bude rozhodnuté samostatným uznesením.

2. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal prostredníctvom svojej právnej zástupkyne odvolanie otec s návrhom, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Odvolanie podal z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) CSP. Vytkol súdu prvej inštancie, že svoje rozhodnutie oprel najmä o závery znaleckého posudku PhDr. L.V. X. zo dňa 20.8.2018, č. 52/2018 napriek tomu, že on spochybnil tento znalecký posudok a predložil konajúcemu súdu na podporu svojich tvrdení odborné vyjadrenie doc. PhDr. Z. O., PhD., MBA, m. prof., zo dňa 11.9.2018, ktoré jediné sa mu pre krátkosť času od doručenia znaleckého posudku a vytýčenia termínu pojednávania podarilo zabezpečiť. Na toto odborné vyjadrenie konajúci súd vôbec neprihliadal. Konštatoval, že spomenuté odborníčky sa nezhodli v najdôležitejšej otázke, či je vhodné za daných okolností rázne vyňať maloletého N. z výchovnej starostlivosti v prostredí u otca a odovzdať ho matke. Doc. PhDr. Z. O., PhD., MBA, m. prof., vystríhala najmä pred psychotraumatizáciou mal. Š. v prípade postupu, pre ktorý sa v konečnom dôsledku rozhodol aj konajúci súd. Po vyšetrení maloletého klinický psychológ pre dospelých a deti prejavil záujem dostaviť sa pred konajúci súd aj osobne a bližšie ozrejmiť tieto obavy, avšak tento jeho návrh na vykonanie dôkazu výsluchom svedka konajúcim súdom nebol akceptovaný. Takisto navrhované doplnenie znaleckého dokazovania súd prvej inštancie zamietol. Zo záverov odborného vyjadrenia - psychologickkej intervencie zo dňa 11.9.2018 vyplýva, že mal. N. vykazuje zjavnú citovú fixáciu na otca aj na jeho partnerku, s ktorou

je v spoločnej domácnosti. Jeho vzťah k matke je málo diferencovaný s tendenciou vytesňovania - spojený s epizodickými negatívnymi zážitkami. Úroveň citového komfortu a spontánna činnosť dieťaťa korešponduje s objektívnymi zisteniami o záujme dieťaťa o zotrvanie v starostlivosti otca. Vzhľadom na uvedené vyslovil názor, že vytvorenie citového vzťahu medzi matkou a mal. N. je dlhodobjším procesom a vzhľadom na aktuálne citové odcudzenie mal. N. k matke by bolo potrebné tento ich vzťah budovať postupne, aby to nestresovalo maloletého. Otec konštatoval, že uznáva rolu matky v živote dieťaťa a má záujem o to, aby maloletému v živote nič nechýbalo. Podľa jeho názoru nie je možné očakávať, že medzi maloletým a matkou vznikne citový vzťah okamžite na základe jedného súdneho rozhodnutia, ale treba na takomto vzťahu postupne pracovať. Aj klinický psychológ pre dospelých a deti v ďalšom potvrdil, že otec je motivovaný starať sa o syna a chrániť ho pred traumatizáciou zmien výchovného prostredia, zvlášť v čase nástupu do základnej školy. Vzhľadom k tomu, že psychologický vzťah maloletého k matke sa javí zjavne problematický, vyjadril záujem a súhlas s psychoterapeutickým sprevádzaním dieťaťa a oboch rodičov. Vyjadril sa, že rád umožní a podporí kontakty dieťaťa s matkou, žela si však odbornú asistenciu, nakoľko predchádzajúce pokusy neboli úspešné. Syn matku naďalej odmieta, pričom reaguje aj zdravotnými zlyhaniami (hnačkovanie a i.). Uviedol, že nariadená zmena osobnej starostlivosti maloletého N. a úplný zákaz styku maloletého s otcom je predčasný a zjavne nevhodný. Vyslovil nutnosť optimalizovať psychický stav maloletého a jeho ďalší vývin a minimalizovať tak posttraumatickú stresovú poruchu, ktorá sa u neho začala prejavovať. Predložil správu z priebehu odovzdania dieťaťa do starostlivosti matky dňa 20.9.2018. Odovzdanie sa realizovalo bez prítomnosti znalkyne, ktorá rázne odňatie dieťaťa navrhla. Ani dieťa, ani rodičia neboli poučení ako v takomto prípade postupovať a ako sa správať. Dieťa pre krátkosť času teda nebolo na takýto krok nijako pripravené (dva dni od nariadenia neodkladného opatrenia). Odovzdania sa okrem rodičov mala pôvodne zúčastniť len kolízna opatrovníčka. Ukázalo sa, že prítomná kolízna opatrovníčka nebola nestranná, keďže ide o kolegyňu a kamarátku matky. Na výslovnú žiadosť otca sa nakoniec k odovzdaniu dostavila aj školská psychologička, ktorá sa maloletého N. snažila upokojiť, kým matka nijakého psychológa na pomoc neprizvala. Poukázal na nedostatky ohľadne starostlivosti o maloletého, pretože napriek tomu, že síce má zakázaný styk s dieťaťom, čo s nevôľou rešpektuje, ale o jeho školské, mimoškolské aktivity a o psychický stav maloletého sa naďalej riadne zaujíma. Po odovzdaní dieťaťa zistil, že maloletý N. 21.9.2018 sa nezúčastnil vyučovania. Podľa učiteliek a školskej psychologičky je dieťa každý deň smutné, utiahnuté, nesústredené, nezapája sa do učebného procesu, podľa učiteliek nemal niekoľko dní po sebe urobené domáce úlohy a nebol dostatočne pripravený na vyučovanie. Maloletý N. sa od 24.9.2018 pravidelne nezúčastňuje vyučovania v základnej umeleckej škole. Matka bez akéhokoľvek informovania otca svojvoľne vykonala kroky k zmene školy maloletého N., čo považuje za nanajvýš nevhodné, pre dieťa neprimerane stresujúce a v neposlednom rade necitlivé. Matka využila situáciu, keď má dieťa v osobnej starostlivosti a takýmto postupom zásadne obmedzila jeho rodičovské práva. Matka ho neinformuje o podstatných veciach týkajúcich sa maloletého, nekomunikuje s ním a neodpovedá na textové správy. Maloletý v čase, keď bol u matky ušiel z domu, dieťa našli samé na frekventovanej ceste, čo urho vzbudzuje obavu o život a zdravie syna. Maloletý neabsolvoval nijakú terapiu u detského psychológa, prvýkrát ju podstúpil až na základe jeho upozornenia zo dňa 2.10.2018, všetky spomenuté informácie má od školskej psychologičky. Vyjadril podozrenie, že matka vedome negatívne ovplyvňuje maloletého vo vzťahu k nemu a tým ho zneisťuje. Poukázal na to, že vzniknutá situácia spôsobená nariadením zákazu styku otca s dieťaťom je mimoriadne necitlivým zásahom do života maloletého. Postup matky po nariadení neodkladného opatrenia je škodlivý pre ďalší riadny a zdravý vývoj maloletého. V zmysle § 25 ods. 3 zákona č. 36/2005 Zákon o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom. Citované ustanovenie zakotvuje princíp subsidiarity medzi obmedzením styku a zákazom styku, uprednostňujúci ľahšiu formu zásahu do rodičovských práv a povinností, kedy sa zároveň určila povinnosť súdu skúmať, či záujem dieťaťa nie je v konkrétnom prípade ľahšie dosiahnuteľný prostredníctvom obmedzenia styku dieťaťa s rodičom pred jeho najzávažnejšou formou, teda zákazom styku. Úplný zákaz styku treba považovať za prostriedok ultima ratio. V kontexte uvedeného má otec za to, že súd prvej inštalcie postupoval v rozpore s týmito zásadami. Opätovne poukázal na odborné vyjadrenie doc. PhDr. Z. O., PhD., MBA, m. prof., ktoré rázne odňatie maloletého z jeho starostlivosti neodporúča tým viac, že táto zmena sa má uskutočniť v období nástupu maloletého do základnej školy. Aj znalkyňa PhDr. L. X. vo svojej výpovedi na pojednávaní 18.9.2018 v konečnom dôsledku pripustila alternatívu zotrvania dieťaťa v starostlivosti otca, avšak otec by musel prejavovať snahu pracovať na obnovení vzťahu dieťaťa s matkou prostredníctvom sedení, aby dieťa mohlo vidieť, že sa otec k matke správa pekne. Podľa znalkyne otec tohto v súčasnosti nie je schopný, ale dalo by

sa to vyriešiť absolvovaním psychoterapie. Aj za týmto účelom navrhoval prerušenie konania a sám medzičasom vyhľadal pomoc klinickej psychologičky doc. PhDr. Z. O., PhD., MBA, m. prof.. Nariadenie zákazu styku nebola jediná do úvahy prichádzajúca možnosť rozhodnutia súdu. Napriek tomu, že pre úpravu pomerov k maloletému dieťaťu je vždy smerodajný stav v čase rozhodovania o veci z dôvodu zmien, ktoré môžu nastať s odstupom času, takéto rozhodnutie nemôže byť definitívne. Zákon preto umožňuje súdu v prípade podstatnej zmeny okolností (rebus sic stantibus) zmeniť rozhodnutie súdu aj bez návrhu. Napriek krátkemu času od pojednávania 18.9.2018 k zmene už došlo, aj matka ho medzičasom vyzvala k dohode o zmene súdom nariadených pomerov. Zároveň súdu vyvstáva povinnosť vytvárania predpokladov pre perspektívne obnovenie zúženého alebo prerušeného styku rodiča s maloletým dieťaťom. Súd má urobiť vhodné opatrenia aby mohol byť tento styk čo najskôr obnovený. Matka vhodné opatrenia na zastabilizovanie maloletého neurobila a na ponuky otca zúčastniť sa individuálnej psychoterapie u doc. PhDr. Z. O., PhD., MBA, m. prof. nereagovala. Otec má obavu z možného negatívneho dopadu nariadeného zákazu styku, kde by maloletý mohol nadobudnúť presvedčenie o tom, že otec sa z ničoho nič prestal oňho zaujímať, čím sa môže hlboko narušiť ich vzájomný vzťah. Súdy sú povinné zverenými procesnými prostriedkami vytvárať predpoklady pre urovanie narušených vzťahov medzi rodičmi a deťmi. Má za to, že súd mohol vzhľadom k reálne málo uskutočňovanému styku matky s dieťaťom upraviť ich stretávanie postupne, resp. obmedziť právo otca menej závažne. Úplný zákaz styku prichádza do úvahy v prípade mimoriadne závažných situácií potenciálneho ohrozenia života a zdravia dieťaťa a aj preto otec považuje postup súdu v tejto veci za nesprávny a nezákonný. V máji 2018 na pojednávaní konštatoval, že umožní matke postupne stretávať sa s maloletým a obnovovať ich vzájomný vzťah. Poprel, že by matke odvtedy v styku s maloletým akýmkoľvek spôsobom vedome zamedzoval. Vyzýval ju, aby prišla za ním a synom do parku, na zmrzlinu a pod. Matka sa zúčastnila aj otvorenia školského roku, či vyzdvihla dieťa zo školského klubu. Nebolo v jeho silách, uvedomujúc si odmietavý postoj maloletého N. k matke, primäť ho k tomu, aby s matkou viac trávil čas, preto aj opakovane žiadal o odbornú asistenciu pri obnovovaní vzťahu matka - dieťa. Ani toto jeho konštatovanie súd pri svojom rozhodovaní nevzal do úvahy. Podotýka, že všetky pokusy matky o obnovu jej vzťahu s maloletým, hoc aj „tajné stretnutia pri bráničke domu“ neboli úspešné. V záujme maloletého a za účelom zlepšenia vzťahov medzi mal. N. a matkou vhodne navrhoval súdu a druhému účastníkovi prerušenie konania, resp. odročenie pojednávania aspoň na tri mesiace, počas ktorých by sa podporil kontakt dieťaťa s matkou s pomocou odbornej asistencie tak, ako to odporúčala doc. PhDr. Z. O., PhD., MBA, m. prof., čím by sa predišlo psychotraumatizácii dieťaťa. Záverom dodáva, že zákazom styku rodiča s dieťaťom sa rodičovi odoberá právo stykať sa s ním. Obmedzenie ani zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom však samo o sebe nemá vplyv na ďalšie práva a povinnosti rodiča k maloletému dieťaťu, napr. právo rozhodovať o podstatných veciach maloletého, právo zastupovať maloletého a pod. Napriek tomu matka medzičasom svojvoľne vykonala kroky k zmene školy maloletého N.. V zmysle § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Vzhľadom na vyššie uvedené otec žiada, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie. K odvolaniu pripojil správu z priebehu odovzdania dieťaťa do starostlivosti matky zo dňa 20.9.2018, ktorú vypracovala školská psychologička Základnej školy v Gelnici Mgr. Z. O. z ktorej vyplýva, že otec maloletého N. sa obrátil s prosbou na školskú psychologičku, aby bola prítomná pri odovzdaní maloletého N. do starostlivosti matky. Odovzdanie sa konalo 20.9.2018 o 14.30 hod. v domácnosti otca dieťaťa v T.. Otec oboznámil maloletého N. s tým, že si matka poňho príde a zoberie ho k sebe domov. Maloletý N. bol na túto situáciu trochu pripravený, k matke však nechcel vziať nijaké svoje hračky a chcel ostať v domácnosti otca. Pri odchode sa pekne rozlúčil so starou matkou a otcovou partnerkou Z.. Pri rozlúčke s otcom zosmutnel a triasol sa mu hlas. Sociálna pracovníčka zobrala maloletého za ruku a viedla ho za matkou. Maloletý N. sa ešte dvakrát otočil za otcom. Matka maloletého pozdravila a prihovarila sa k nemu, ale maloletý sa k nej neozval a ignoroval ju. Sociálna pracovníčka navrhla, aby dal matke pusu, čo maloletý rázne odmietol. Keď vyšli pred dom otca, maloletý sa rozplakal, obhliadal sa za seba a pýtal sa naspäť k otcovi. Celú cestu k autu plakal, matku naďalej ignoroval, rozprával, že nechce k nej ísť a keď sa ho matka chcela dotknúť, odtiahol sa. Keď nastúpili do auta, maloletý z vrečka vytiahol drevený ruženec ktorý mu dal otec a celú cestu do Z. ho stískal v ruke, plakal a stále volal tatíka. Maloletý v aute rozprával, že nechce ísť k mame, lebo mama mu nadáva a kričí naňho. Keď došli do Z., maloletý

stále plakal. Matka mu ukázala izbu, kde bude spať a na posteli mal odkaz od svojej sestry, čo však maloletého vôbec nezaujímalo. Matku naďalej odmietal, pri akomkoľvek náznaku, že by sa ho chcela dotknúť, sa maloletý odtiahol a nechcel od nej vziať ani fľašu s vodou. Neskôr prišla jeho nevlastná sestra, avšak maloletý o ňu neprejavil záujem, či už sa s ňou privítať alebo sa s ňou rozprávať. Keď mu navrhla nejaké aktivity ktoré by spolu robili, maloletý to odmietol. Neustále plakal a chcel zavolať otcovi, nechcel nič robiť, kým nezavolá otcovi. Neskôr ho vzali na dvor, aby sa trošku odreagoval a prestal plakať. Sestra mu priviedla psa, aby sa s ním zahral. Maloletý to však odmietol, spomínal na psa, ktorého má doma od otca. Prišiel ho privítať aj dedo, podal mu ruku, ale maloletý sa ho pýtal kto je, lebo ho nepozná a ruku mu nepodal. Maloletý tvrdil, že si na nič nespomína, ani na dom, ani na svoju izbu, ani na psa, na starých rodičov a podobne a po ich odchode stále plakal. Záverom zo správy vyplýva, že odchod maloletého veľmi rozrušil, po zdanlivo bezproblémovej rozlúčke nastal plač, ktorý trval naďalej aj po ich odchode v domácnosti matky. Maloletý sa niekoľkokrát vyjadril, že k matke nechce ísť, chce sa vrátiť k otcovi, neustále ho volal, pýtal sa kedy sa k nemu vráti a dožadoval sa, aby mu mohol zavolať. Upol sa na drevený ruženec, ktorý mu otec dal na rozlúčku. Akýkoľvek kontakt s matkou maloletý odmietal. Nedovolil aby sa ho dotkla, odťahoval sa od nej, nepozeral jej do očí, spomínal na to, ako mu matka ublížila tým, že mu nadávala a kričala na neho. Okrem matky odmietal aj celú jej rodinu, nevlastnú sestru, starých rodičov aj prastarého otca. Maloletý v domácnosti matky sa necítil byť doma, nemal tam vytvorený pocit bezpečia a istoty. Situácia, v ktorej sa maloletý ocitol, u neho vyvolala veľký psychický stres a silnú úzkosť z opustenia otca, s ktorým má vytvorený silný citový vzťah. Z potvrdenia vydaného dňa 2.10.2018 Základnou umeleckou školou, Lutherovo námestie 1 v Gelnici vyplýva, že maloletý N. sa pravidelne zúčastňoval na vyučovacom procese, ale od 24.9.2018 zaznamenávajú žiakove absencie. K odvolaniu otec pripojil aj fotokópie textových správ medzi ním a matkou.

3. Matka prostredníctvom svojho právneho zástupcu vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhla aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Odvolacie dôvody ktoré uviedol otec v tomto prípade neexistujú. Svoj procesný postup súd prvej inštancie podrobne popísal v odôvodnení rozsudku, rovnako odôvodnil prečo nevykonal vo veci ďalšie dôkazy a na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec aj správne právne posúdil. Poukázala na to, že odvolanie otca je dôkazom toho, že otec si nielenže neuvedomuje vážnosť situácie v ohrození výchovy dieťaťa, ale aj naďalej absolútne nedbá o najlepší záujem maloletého syna. Pokiaľ otec zakladá svoje odvolanie na vyjadreniach klinického psychológa doc. PhDr. Z. O., PhD., MBA, m. prof., ktoré podala v tejto veci nevedno z akých dôvodov ako „psychologickú intervenciu“, tak tvrdí, že táto psychologická intervencia nespĺňa ani len základné podmienky na podanie takejto psychologickéj intervencie. Podľa jej názoru je neodborná a, ako je to uvedené v samotnej intervencii, bola vypracovaná len na žiadosť jedného rodiča a na podklade jeho vyjadrení. Táto intervencia sa chce podobáť tzv. „krízovej intervencii“, ktorá sa však podáva ako rýchla intenzívna nízkoprahová pomoc tým, ktorí prežili traumatizujúcu udalosť, ocitli sa v životnej kríze, ťažko sa vyrovnávajú s veľkou zmenou. Svedčí o tom samotný záver podanej psychologickéj intervencie, kde psychologička akceptuje žiadosť otca o psychoterapiu pre syna v záujme predchádzania psychotraumatizáciám, ku ktorým by mohlo dôjsť po náhlom, ráznom vyňatí dieťaťa z výchovnej starostlivosti v prostredí u otca s tým, že otec plánuje osloviť matku maloletého a realizovať terapiu rodinných vzťahov. Samotná psychologická intervencia v takomto poňatí nasvedčuje schopnostiam otca maloletého manipulovať a zavádzať skúseného klinického psychológa za účelom spochybnenia záverov znaleckého posudku podaného v tomto konaní PhDr. L. X.. Pritom táto psychologická intervencia neobsahuje nič, čo by súdu prvej inštancie už nebolo známe. Čo však doc. PhDr. Z. O., PhD., MBA, m. prof., pri vydávaní tzv. psychologickéj intervencie známe nebolo je to, že otec nemal maloletého zvereného do svojej výlučnej výchovy a starostlivosti, ale dieťa bolo v striedavej starostlivosti oboch rodičov, ktorú otec dlhodobo nerešpektoval a to, že sa nedá realizovať terapia rodinných vzťahov, keď rodina v tomto prípade neexistuje. Doc. PhDr. Z. O., PhD., MBA, m. prof., vo svojej psychologickéj intervencii súhlasí s názorom otca na psychoterapiu pre syna v záujme predchádzania jeho psychotraumatizácii, pričom znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že jediný, kto by mal psychoterapiu podstúpiť je práve otec maloletého, pretože jeho nenávistné postoje voči matke veľmi deštruktívne pôsobia na citový vývoj dieťaťa a ohrozujú jeho psychické zdravie. Veľmi absurdne potom vyznieva tvrdenie otca v podanom odvolaní, že on týmto odborným vyjadrením, resp. psychologickou intervenciou doc. PhDr. Z. O., PhD., MBA, m. prof., spochybnil znalecký posudok PhDr. L. X.. Toto odborné vyjadrenie nespĺňa ani len základné atribúty na jeho vydanie a už vôbec nemôže odpovedať na otázku vhodnosti zmeny výchovného prostredia v tomto konkrétnom prípade. Je teda zrejmé, že psychologická intervencia bola podaná po vydaní znaleckého posudku na naliehanie otca z dôvodu, že otec nebol spokojný so závermi znaleckého posudku, a teda v žiadnom prípade nemohla

byť pripustená ako dôkaz. Ak súd prvej inštancie na tento dôkaz neprihliadal, postupoval správne. Maloletý sa v súčasnosti nachádza vo výchovnom prostredí matky a tvrdenia o posttraumatickej poruche pred prevzatím dieťaťa do starostlivosti matky a po prevzatí sú nepravdivé. K odovzdaniu dieťaťa došlo 20.9.2018 v popoludňajších hodinách v domácnosti otca, pričom matka musela zostať mimo tejto domácnosti. Odovzdanie sa odohralo v prítomnosti právnych zástupcov rodičov, kolíznej opatrovníčky a školskej psychologičky. Maloletý mal pripravené veci. Odovzdanie sa zaobišlo bez väčších ťažkostí, maloletý sa rozplakal až po tom, čo sa rozplakal otec. Plač maloletého bol v norme, nijaké zadúšanie sa, či triaška prítomné neboli. Terajší stav je potvrdením záverov znaleckého dokazovania PhDr. Ľ.V. X., o čom svedčí aj podaný psychologický nález PhDr. E. Š., ktorá s maloletým dieťaťom pracuje. Znalecké dokazovanie preukázalo, že z psychologického hľadiska je vhodné jednoznačne zveriť maloletého do osobnej starostlivosti matky a zakázať styk s otcom do času, pokiaľ sa maloletý pozviecha a bude si istý matkinou láskou a bude schopný odolávať otcovmu nenávisnému postojovi voči matke. Znalčka jednoznačne aj v znaleckom posudku aj na pojednávaní pred súdom prvej inštancie vyhlásila, že v tomto konkrétnom prípade jednorazová traumatizácia dieťaťa pri odoberaní od otca je určite menšie zlo, než dlhodobá traumatizácia zo strany otca. Podané odvolanie svedčí o tom, že otec vôbec nepochopil vážnosť situácie, jeho správanie a konanie aj naďalej je proti najlepším záujmom maloletého dieťaťa, o čom svedčí aj podrobné spracovaná správa z priebehu odovzdania dieťaťa do starostlivosti matky podaná školskou psychologičkou Mgr. Z. O. zo dňa 20.9.2018, ktorú k odvolaniu otec pripojil. Z tejto správy je zrejme hĺbka deštruktívneho pôsobenia otca na dieťa a to nielen v čase, keď protiprávne dieťa držal u seba aj napriek určenej striedavej osobnej starostlivosti súdom, ale aj krátko pred odovzdaním dieťaťa matke. Táto správa svedčí o tom, čo predkladala aj znalčka vo svojom znaleckom posudku, že pri preberaní dieťaťa od otca môže dôjsť k traumatizácii dieťaťa, avšak v tomto prípade podľa znalkyne je jednorazová traumatizácia dieťaťa pri odoberaní od otca menšie zlo, než dlhodobá traumatizácia zo strany otca. Táto správa svedčí aj o tom, že otec dieťa nielen na odovzdanie nepripravil, ale snažil sa vyvolať negatívne pocity u maloletého, čoho dôkazom je aj symbolické odovzdanie ruženca s krížikom aby bol tzv. chránený proti zlu (tzv. démonizácia matky), namiesto toho aby mu odovzdal napr. jeho obľúbenú hračku. Na druhej strane správa svedčí o veľmi citlivom prístupe matky pri preberaní dieťaťa do starostlivosti - nevyužila si osobný kontakt so synom a pripravila všetko vo svojej domácnosti na jeho príchod a na to, aby dieťa mohlo byť v pokojnom prostredí. Matka bezodkladne navštívila psychologickú ambulanciu PhDr. E. Š. a dohodla si opakované sedenia s maloletým tak, ako jej to predtým odporučili. Vzhľadom na konanie pred súdom a podané odvolanie matka požiadala o podanie psychologického nálezu zo spoločných sedení so synom u psychologičky zo dňa 9.10.2018 z ktorého vyplýva, že vykonali rozhovor s maloletým ktorý subjektívne uviedol, že má problém so súdom, musí byť u tatíka, lebo ona (matka) mu robila zle, to je tá, čo tam čaká vonku (pozn. v čakárni ambulancie). Zhodila mu žehličku na hlavu, čo si pamätá, keď mal štyri roky avšak nevie opísať, ako to bolo presne. Bolo to u nej v spálni. A ešte jeden deň bol zlý, keď prišiel zo škôlky k nej domov, prespal u nej, ráno mu nadávala, hrešila ho, povedala mu, že je taký istý debil ako jeho tatík. Bolo to takisto, keď mal štyri roky a asi 20 dní po tom, čo sa stalo to so žehličkou. Rozprával sa s ňou o tom v aute. Uviedol, že chodí do Základnej školy v Gelnici, páči sa mu tam, má tam kamarátov, jedna učiteľka je dobrá, druhá je zlá. Predtým býval u tatíka v T., ale ona mu robila celý život zle, aj iné veci, na ktoré si už nespomína. Býva v Z. a má tam kamarátov. Uviedol, že na tatíkovi sa mu páči, že je dobrý, dáva mu hračky, ľúbi ho a vždy mu všetko chce kúpiť, vždy ho mal rád a nevymenil by ho. Všetko na ňom sa mu páči. Na mamke sa mu nepáči nič, hodila mu žehličku na hlavu a nadávala mu a vrieskala na neho. S otcom sa o nej nerozprával, vlastne rozprával, u nej je mu horšie, bolia ho kosti, nemôže spať. Ona ani jeho sestra mu s ničím nepomôžu, má choré kosti a oni mu nedávajú lieky. Kosti ho bolia len u nej a asi dostal nejakú chorobu od psa. Uviedol, že ona sa o neho stará, hrá sa sám, chce sa hrať len s kamarátmi. U nej má zopár hračiek, ale viac nechce. Zároveň sa pýta, či môže zavolať tatíkovi. Uviedol, že so sestrou vychádza zle, má 15 rokov, ona mu robí zle a dakedy mu robila zle, nedovolila mu hrať sa hru a vtedy plakal. Teraz sa ani neozve k nemu, nerozpráva sa s ním, keď nie je doma, on nikdy nepovie jej meno (mama), kvôli súdu. Uviedol, že musel kvôli nej chodiť na súd a on by chcel bývať u tatíka, mať životný pokoj od nej. O nej nerád rozpráva, tatík mu o nej ešte nikdy nič v živote nepovedal. Dedko a babka sú dobrí (matkini rodičia), nie ako oni - ona, čo tam čaká a sestra. Oni pozdravujú jeho babku zo T., ona je chorá. V T. má viac kamarátov. Z uvedených zistení vyplýva, že maloletý disponuje informáciami ktoré získal od svojho najbližšieho okolia, vysoko pravdepodobne od svojho otca, keďže s ním žil v spoločnej domácnosti. Maloleté dieťa len replikuje názory iných často bez toho, aby im dostatočne rozumelo. Matka uviedla, že začiatok znovuvybudovania vzťahu matka - syn je štandardný, až lepší ako očakávala a postupne spolu začínajú fungovať. Ich vzťahová väzba sa vyvíja, ide to postupne, snaží sa synovi porozumieť, akceptuje jeho emočné výkyvy a myslí si, že obaja potrebujú čas pre seba, s čím sa psychologička stotožnila. Z

odvolania otca je zrejme, že neberie na zreteľ najlepší záujem maloletého dieťaťa, tak ako ho nebral do úvahy ani predtým, keď nerešpektoval rozhodnutie súdu o striedavej starostlivosti, ale berie na zreteľ len svoje vlastné záujmy. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhuje matka, aby odvolací súd v zmysle § 387 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny.

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok. Zotrváva na svojich predošlých písomných podaniach. Znalecké dokazovanie nepochybne preukázalo, že správanie otca pôsobí na psychiku dieťaťa vyslovene deštruktívne. Pokiaľ by tento stav pokračoval ďalej, hrozí u dieťaťa dlhodobé emocionálne odcudzenie od matky. Prikláňa sa k popisu situácie matkou, ktorá nastala pri odovzdaní dieťaťa. Otec v tom čase dieťa na odovzdanie nepripravil a snažil sa uňho vyvolať negatívne pocity, čoho dôkazom bolo symbolické odovzdanie ruženca s krížikom, aby bol chránený proti zlu. Matka bezodkladne navštívila psychologickú ambulanciu PhDr. E. Š. a dohodla si opakované sedenia s maloletým. Vzťah matky a maloletého Š. začal postupne fungovať, ich vzťahová väzba sa vyvíja. Prikláňa sa k rozhodnutiu súdu a záverom znaleckého posudku, keďže dieťa je citovo labilné, zneistené situáciou ktorá nastala medzi rodičmi. Aj z pohovoru ktorý vykonali s maloletým bolo zjavné, že dieťa je infikované názormi otca a vedené proti matke. Otec verbalizuje, že synovi nezakazuje stretávať sa s matkou, ale jeho správanie svedčilo negatívne, až nenávisnému nastaveniu voči matke, čiže zjavné ovplyvnenie dieťaťa otcom. Situáciu v rodine riešili opakovanými pohovormi s rodičmi, vplývali na nich, aby zväzili danú skutočnosť, keďže dieťa je v útlom veku a potrebuje oboch rodičov. Maloletý Š. citlivo reaguje na danú skutočnosť a keďže konflikt medzi rodičmi sa nestabilizoval, odporúčali rodičom využiť odborné služby psychológa. Vykonali dve individuálne konzultácie, jednu s matkou a druhú s otcom. Zo záveru správy z poradensko-psychologického procesu je zrejme, že psychologičke sa nepodarilo zmotívovať otca k párovej rodičovskej konzultácii a nebolo možné vykonať konfrontácie oboch rodičov. Nie je vhodné vylúčiť matku zo života maloletého Š., o čo sa snažil otec a neuvedomoval si dôsledky svojho správania ani negatívne skutočnosti. Bol presvedčený, že koná najlepšie v prospech syna. V pohovoroch, ktoré opakovane vykonali sa vyjadril, že chce aby dieťa zverili výlučne do jeho osobnej starostlivosti, keďže im je tak so Š. dobre a majú pokoj. Dané skutočnosti rozprával aj pred synom, ktorý bol zo všetkého zarmútený, plačlivý, bojzlivý, cítil neistotu, strach a odmietal mamu. Od 20.9.2018 je maloletý v starostlivosti matky. Dieťa pravidelne s matkou navštevuje psychologičku, zúčastňuje sa terapie. Matka spolupracuje s psychologičkou a rešpektuje jej odporúčania. Maloletý Š. sa adaptuje a je badať už aj pri rozhovore s dieťaťom, že sa k mame pritulí, usmeje sa a poteší sa. Matka ho pravdivo informuje o skutočnostiach ktoré prebiehajú a pozitívne vnímajú aj vzťah maloletého Š. k svojej sestre. K vyjadreniu matky uviedol, že nemá námietky a stotožňuje sa s vyjadrením matky. Prikláňa sa aj k popísaniu situácie ktorá nastala pri odovzdávaní dieťaťa matke.

5. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka prostredníctvom svojej právnej zástupkyne podal vyjadrenie otec, podľa ktorého toto vyjadrenie neobsahuje nové argumenty a opäť nerefektuje aktuálny stav. Kolízny opatrovník dokonca dospel k iným záverom, než sú zaznamenané vyjadrenia maloletého v matkou predloženom psychologickom náleze zo dňa 9.10.2018. Vyjadreniu možno vytknúť zrejmu nesprávnosť v písaní, keďže kolízny opatrovník nesprávne uviedol, že sa stotožňuje s odvolaním matky. Napriek námietkam otca podáva vyjadrenie znova to isté pracovisko, o nestrannosti a nezaujatosti ktorého má dôvodné pochybnosti, keďže samotná matka pracuje na ÚPSVR v Gelnici a konkrétne kolízne opatrovníčky sú jej veľmi dobré známe. Nestotožňuje sa s tvrdeniami o odovzdaní dieťaťa, pričom poukazuje na svoje predchádzajúce vyjadrenia. Kolízny opatrovník opäť len odkazuje na závery znaleckého posudku, k veci nezaujíma vlastné stanovisko a otec tak nadobúda presvedčenie, že sa takto len účelovo skrýva za znalca. Opakuje, že znalecký posudok je iba jedným z dôkazných prostriedkov ktorý súd hodnotí ako každý iný dôkaz, pričom žiaden dôkaz nemá predpísané poradie svojho významu, resp. poradie preukázanej sily. Otec prejavil vôľu zlepšiť vzťah a komunikáciu s matkou a nie je mu zrejme, z akého dôvodu to ani súd ani matka a ani samotný kolízny opatrovník nerešpektujú, hoc aj v tomto štádiu konania. Uvedené je predsa jednoznačne v záujme maloletého dieťaťa. Rovnako tak aj matka, napriek odstupe času opätovne len odkazuje na závery znaleckého dokazovania, nerefektujúc pri tom aktuálny stav. Nemá relevantné informácie o tom, ako sa darí jeho synovi, či zmena výchovného prostredia bola prospešná alebo naopak nie. Z matkou predložených dôkazov vie len to, že s maloletým N. sa zúčastnila terapie naposledy dňa 25.9.2018. Otec matku vyzýva k spoločnej komunikácii. Aktuálne súd v rámci svojej autority nenariadil ďalšie vhodné opatrenia na obnovenie styku otca s maloletým a zúženie (prerušenie) zákazu styku. Matka dobrovoľne nemá záujem situáciu zlepšiť, odmieta s ním komunikovať, neposkytla mu súčinnosť pri realizácii spoločnej rodinnej psychoterapie a striktnie sa

riadi nariadeným zákazom styku, ktorý však trvá už takmer tri mesiace. Súd mu takto obmedzuje jeho rodičovské práva a povinnosti nad primeranú mieru. Preňho je toto obdobie výrazne traumatizujúce. K svojmu vyjadreniu pripojil správu z 3.12.2018 vypracovanú školskou psychologičkou Mgr. Z. O. zo stretnutia maloletého Š. v súčasnosti žiaka I. A triedy s kolíznou opatrovníčkou na pôde Základnej školy v Gelnici za účasti školskej psychologičky a riaditeľky školy, ktoré sa uskutočnilo 28.11.2018 a podľa ktorej sa maloletý vyjadril, že v škole sa mu darí dobre a má už 14 jednotiek. K vzťahu s matkou sa vyjadril, že mamka sa o neho stará, je naňho dobrá, nič mu nechýba, no na školu sa ho nepýta, čo odôvodnil tým, že ju veľmi bolí hlava. Deň pred stretnutím mal narodeniny, mama mu kúpila novú stavebnicu a upiekla tortu, od sestry dostal sladkosti. K vzťahu s otcom sa vyjadril, že otec mu veľmi chýba ale vie, že sa s ním nemôže stretávať. Mamka mu sľúbila, že ak bude dobrý, tak časom sa s otcom stretne. Na otázku kolíznej opatrovníčky, ako často by sa chcel s otcom stretávať odpovedal, že na víkendy. Tvrdil, že bez otca ešte vydrží, ale už nie dlho. Maloletý bol celý deň v škole, aj počas stretnutia veľmi smutný z toho, že na svoje narodeniny nebol s otcom. Záverom sa v správe konštatuje, že maloletý v škole prosperuje, na život s matkou si postupne zvyká a vytvára si k nej pozitívny vzťah. Na otca sa však stále pýta, chýba mu, chce sa s ním stretávať a tráviť s ním čas.

6. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadrila matka a uviedla, že sa s ním v plnom rozsahu stotožňuje. Z predmetného vyjadrenia kolízneho opatrovníka je zrejmé, že i napriek opakovaným pohovorom, resp. sedeniam pretrval u otca negatívny postoj a až nenávistné nastavenie voči matke, čo viedlo k odmietaniu matky maloletým synom. Otec dieťaťa svojím správaním sa voči matke, či už vedome alebo nevedome, veľmi deštruktívne pôsobí na citový vývoj dieťaťa a ohrozuje tak jeho psychické zdravie. Otec tým, že úmyselne nerešpektoval rozhodnutie súdu o striedavej starostlivosti a tým, že prezentoval pred synom svoje negatívne emócie k matke, výrazne narušil zdravý vzťah syn - matka. Tento jeho postoj jednoznačne poukazuje na to, že absolútne nedbá o najlepší záujem maloletého a berie na zreteľ len svoje vlastné záujmy. Matka potvrdzuje skutočnosti uvádzané vo vyjadrení kolízneho opatrovníka v súvislosti s návštevami a sedeniami u klinickej psychologičky PhDr. E. Š., ktorá poskytuje matke pomoc pri procese adaptovania sa a zžitia sa maloletého nanovo s matkou. Tento proces je pomalý, ale napreduje každým ďalším dňom, čo je pozitívne, ale vyžaduje si čas. Vzhľadom na vyššie uvedené a s poukazom na samotné vyjadrenie kolízneho opatrovníka matka, rovnako ako vo svojom vyjadrení, navrhuje odvolaciemu súdu napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť.

7. K vyjadreniu matky podal prostredníctvom svojej právnej zástupkyne vyjadrenie otec, ktorý zotrval na dôvodoch podaného odvolania. Poukázal na to, že prostredníctvom svojho obhajcu požiadal o vyjadrenie k veci aj riaditeľku základnej školy v Gelnici triednu učiteľku maloletého Š. a školskú psychologičku. Oznamoval, že v záujme zlepšenia vzťahov s matkou je v pravidelnom telefonickom kontakte s doc. PhDr. Z. O., PhD., MBA, m. prof., u ktorej sa dňa 11.10.2018 zúčastnil individuálnej psychoterapie, v ktorých sedeniach mieni príp. spolu s matkou pokračovať v zmysle pokynov klinickej psychologičky. Matka však na žiadosti otca na absolvovanie spoločnej terapie neodpovedá. Prostredníctvom svojej právnej zástupkyne požiadal klinickú psychologičku o predloženie lekárskej správy z vyšetrenia zo dňa 11.10.2018. Z matkou predloženého psychologického nálezu zo dňa 9.10.2018 vyplýva, že matka sa s maloletým N. doposiaľ zúčastnila psychoterapie, napriek výslovným odporúčaniam len jedenkrát 25.9.2018. Dňa 9.10.2018 sa k psychologičke PhDr. E. Š. dostavila matka už len sama za účelom vyhotovenia lekárskej správy pre úradné účely a psychologičke prezentovala svoje subjektívne vnímanie veci. Absolvovanie jedného sedenia s maloletým Š. za daných okolností považuje za nedostatočné. Najbližšie termín sedenia matka dohodla až na deň 30.11.2018. Uviedol, že podľa informácií ktorými disponuje od školskej psychologičky maloletý Š. v čase, kedy je u matky už dvakrát ušiel z domu. Novovzniknutú situáciu teda maloletý Š. nezvláda bezproblémovo ako to tvrdí matka. Podľa ostatných informácií sa maloletý Š. dokonca vyjadruje, že ho otec údajne opustil, pretože nezvládal jeho výchovu. Preto má podozrenie, že matka vedome negatívne ovplyvňuje maloletého vo vzťahu k otcovi a tým ho zneisťuje. Opätovne poukázal na odborné vyjadrenie zo dňa 11.9.2018, v ktorom doc. PhDr. Z. O., PhD., MBA, m. prof., vystríhala najmä pred psychotraumatizáciou maloletého N. v prípade postupu, pre ktorý sa v konečnom dôsledku rozhodol, podľa neho nesprávne a nezákonne aj konajúci súd, a tento postup neodporúčala. Keďže podľa klinickej psychologičky k riadnej realizácii styku maloletého s matkou treba uskutočniť viacej krokov, otec má za to, že nariadená zmena osobnej starostlivosti o maloletého Š. a úplný zákaz styku s otcom bez ďalšieho je zjavne nevhodný. Vyslovil názor, že súd neurobil nijaké vhodné opatrenia aby mohol byť styk otca so synom čo možno najskôr obnovený. Matka otcovi odmieta poskytnúť súčinnosť. V zmysle § 25 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého

dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom. Poukázal na to, že citované ustanovenie zakotvuje princíp subsidiarity medzi obmedzením styku a zákazom styku uprednostňujúci ľahšiu formu zásahu do rodičovských práv a povinností, kedy sa zároveň určila povinnosť súdu skúmať, či záujem dieťaťa nie je v konkrétnom prípade ľahšie dosiahnuteľný prostredníctvom obmedzenia styku dieťaťa s rodičom pred jeho najzávažnejšou formou, teda zákazom styku. Úplný zákaz styku s dieťaťom preto treba považovať za krajný prostriedok ochrany záujmov dieťaťa (ultima ratio). V kontexte uvedeného má za to, že súd prvej inštancie postupoval v rozpore s týmito zásadami. Aj znalkyňa vo svojej výpovedi dňa 18.9.2018 v konečnom dôsledku pripustila alternatívu, že dieťa by aj mohlo ostať v starostlivosti otca, avšak otec by musel prejavíť snahu pracovať na obnovení vzťahu dieťaťa s matkou prostredníctvom sedení, pričom dôležitou podmienkou by bolo aj to, aby dieťa videlo, že otec sa k matke správa pekne. Podľa znalca otec v súčasnosti toho nie je schopný ale dalo by sa to vyriešiť absolvovaním psychoterapií. Podotýka, že aj za týmto účelom navrhoval prerušenie konania a sám medzičasom vyhľadal pomoc klinickej psychologičky. Nariadenie zákazu styku ako prostriedku ultima ratio teda nebola jediná do úvahy prichádzajúca možnosť rozhodnutia súdu. V kontexte uvedeného zotrúva na dôvodoch odvolania. Dôkazy, ktoré navrhoval v konaní pred súdom prvej inštancie vykonať, boli potrebné na ozrejenie rozhodujúcich skutočností. Vzhľadom na vyjadrenie doc. PhDr. Z. O., PhD., MBA, m. prof., bolo podľa jeho názoru potrebné hlbšie sa zaoberať možnými dopadmi akýchkoľvek zmien na psychiku a vývoj maloletého dieťaťa, pričom táto vyslovene neodporúčala dieťa rázne vyňať z výchovnej starostlivosti v prostredí u otca. Úlohou súdu má byť ochrana maloletého dieťaťa a nie jeho vystavenie stresujúcim faktorom, ktoré môžu závažným spôsobom poškodiť jeho vývoj. Za týmto účelom navrhoval jednak vypočuť doc. PhDr. Z.Q. O., PhD., MBA, m. prof., jednak vykonať ďalšie znalecké dokazovanie, resp. rozšíriť doposiaľ vykonané znalecké dokazovanie. Otec dbá o najlepší záujem mal. Š., čo preukazuje už samotná skutočnosť, že sa obrátil na klinickú psychologičku na reálne vyhodnotenie následkov postupu navrhovaného znalkyňou. Nie je na mieste aby právny zástupca matky namiesto súdu hodnotil otcom predložený dôkaz - psychologickú intervenciu, ako aj sa vyjadroval k správnosti postupov a použitých metód odborníka doc. PhDr. Z. O., PhD., MBA, m. prof. Odborníčka postupovala nezávisle a nestranne. Otec odmieta, že by mal akýmkoľvek spôsobom ovplyvňovať a zavádzať klinickú psychologičku, či jej neposkytnúť všetky relevantné informácie. Týmto nepodloženým tvrdením má právny zástupca matky zrejme za cieľ zmiast' odvolací súd. Úlohou klinickej psychologičky v konečnom dôsledku nebolo posúdiť, či dochádza k negatívnemu ovplyvňovaniu dieťaťa vo vzťahu k rodičom, ak áno, ku ktorému, kým a akým spôsobom. Doc. PhDr. Z. O., PhD., MBA, m. prof., vzhľadom na realizované vyšetrenie vyjadrila svoj názor na postup, pre ktorý sa rozhodol aj konajúci súd, a to rázne vyňať dieťa z výchovnej starostlivosti v prostredí u otca a odovzdať ho matke, pričom otcovi úplne zakázať sa s maloletým N. stykať. Ako dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci, tým viac, keď súd mieni nariadiť najprísnejší zásah do rodičovských práv a povinností. Znalecký posudok je iba jedným z dôkazných prostriedkov, ktorý súd hodnotí ako každý iný dôkaz, pričom žiaden dôkaz nemá predpísané poradie svojho významu, resp. poradie preukázanej sily. Matka neustále upriamuje pozornosť na závery znaleckého dokazovania, podľa ktorých správanie sa otca pôsobí na psychiku dieťaťa deštruktívne. S týmto otec nesúhlasí. V zmysle záverov psychologickkej intervencie doc. PhDr. Z. O., PhD., MBA, m. prof., zo dňa 11.9.2018 maloletý vykazuje zjavnú citovú fixáciu na otca aj na jeho partnerku, s ktorou je v spoločnej domácnosti. Úroveň citového komfortu a spontánna činnosť dieťaťa korešponduje s objektívnymi zisteniami o záujme dieťaťa o zotrvanie v starostlivosti otca, ktorý je motivovaný starať sa o syna a chrániť ho. Nie je pravda, že by matke v styku s maloletým akýmkoľvek spôsobom vedome zamedzoval. Práve naopak, vyzýval ju aby prišla za ním a synom do parku, na zmrzlinu a pod. Matka, ako aj sama uviedla vo výpovedi, sa zúčastnila viacerých spoločných aktivít s maloletým N., otvorenia školského roku, či vyzdvihovala dieťa zo školského klubu detí. Nebolo v jeho silách uvedomujúc si odmietavý postoj maloletého Š. k matke primäť ho k tomu, aby s matkou viac trávil čas, preto aj opakovane žiadal o odbornú asistenciu pri obnovení vzťahu matka - dieťa. Toto jeho konštatovanie súd pri svojom rozhodovaní nevzal do úvahy. Podotýka, že všetky pokusy matky o obnovu jej vzťahu s maloletým boli neúspešné. Je v záujme maloletého Š., aby sa vec vyriešila čo možno najskôr a bol tak zabezpečený styk s oboma rodičmi, keďže má za to, že terajší stav určite nebude priaznivo vplývať na jeho ďalší vývoj. Opätovne zdôrazňuje, že úplným zákazom styku sa riešia len mimoriadne závažné situácie, napr. v prípade potenciálneho ohrozenia života a zdravia maloletého dieťaťa, resp. podozrenia zo zneužívania či týrania a pod., o čo nejde v danom prípade.

8. K vyjadreniu otca podala prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadrenie matka a uviedla, že z vyjadrenia otca je zrejmé, že je neustále zameraný len na seba a proti matke maloletého bez toho, aby bral do úvahy najlepší záujem dieťaťa, ktorý vzal do úvahy pri svojom rozhodovaní súd prvej inštancie a to na základe svojho precízneho dokazovania. Táto skutočnosť vyplýva zo žiadosti otca o vyjadrenie sa k veci riaditeľkou Základnej školy v Gelnici, triednou učiteľkou maloletého Š., ako aj školskou psychologičkou. Už samotný fakt, že otec požiadal o vyjadrenia k veci osoby, ktoré nemajú vedomosti o skutočnom vnútornom psychickom stave maloletého a jeho stav posudzujú len z vonkajších prejavov dieťaťa svedčí o tom, že otcov prístup k riešeniu problémov je absolútne povrchný a je snahou do sporu medzi ním a matkou zahrnúť ďalšie osoby a inštitúcie, ktoré stav v tomto konkrétnom súdnom konaní ani nemôžu posudzovať. Pokiaľ matka po rozhodnutí súdu prvej inštancie urobila kroky ktoré sa mohli zdať otcovi nesprávne, urobila tak v najlepšom záujme dieťaťa a nie preto, aby robila nejaké kroky proti otcovi. Otec maloletého nepochopil jednu zásadnú vec a to, že všetky rozhodnutia súdu sú len dočasné, kým sa neobnoví dôvera syna vo vzťah k matke, a kým otec nezmení svoj nenávisťný postoj voči matke za postoj racionálny a taký, ktorý by nevedol syna k nenávisťnému postoj voči matke, pretože takéto správanie otca v súčasnosti pôsobí na psychiku syna vyslovene deštruktívne. Je to výsledok znaleckého dokazovania a pokiaľ by tento stav pokračoval aj ďalej, hrozí dlhodobé emocionálne ochorenie dieťaťa, vážne poškodenie jeho schopnosti emocionálne sa viazať a dôverovať ľuďom, najmä ženám, čo v dospelosti s veľkou pravdepodobnosťou bude mať vplyv na jeho schopnosť mať zdravé vzťahy. Pokiaľ otec vyzýva matku na sedenia u klinickej psychologičky, tak tieto výzvy sú absolútne neúprimné, o čom svedčia jeho vyjadrenia a zaťahovanie ďalších ľudí a inštitúcií do tohto súdneho konania, aby za každú cenu tento „boj“ s matkou maloletého vyhral. Znalkyňa psychologička sa pred súdom jasne vyjadrila, že jediný kto potrebuje psychoterapiu je práve otec aby si uvedomil, že jeho správanie, jeho vyjadrenia pôsobia na dieťa deštruktívne. Dieťa toho času nedokáže identifikovať patologickú hodnotu otcových informácií a vyjadrení, preto znalkyňa jednoznačne navrhla zveriť dieťa do osobnej starostlivosti matky a zakázať styk s otcom do doby, kým sa dieťa emocionálne pozviecha a bude si isté matkinou láskou a bude schopné odolávať otcovmu nenávisťnému postoj voči matke. Vo svojom vyjadrení sa otec odvoláva na psychologickú intervenciu klinickej psychologičky, ktorú teraz vydáva za odborné vyjadrenie, pričom nevedno prečo vôbec táto intervencia bola vydaná, keď bola spracovaná len na základe vyjadrení otca bez toho, aby bola vypočutá aj matka a bola vydaná v čase, keď už bol zrejmý výsledok znaleckého dokazovania ktorého sa zúčastnili tak otec, ako aj matka a maloletý N. a nevedno prečo a na podklade akých zistení bola odporúčaná rodinná terapia. Už zo správy psychologičky Referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Spišskej Novej Vsi, ktorá bola podaná ešte pred znaleckým dokazovaním vyplynulo, že otec nie je ochotný spolupracovať s matkou na zlepšení ich vzájomnej komunikácie. V závere znaleckého posudku PhDr. X. je uvedené, že nie je pravdepodobné, aby otec radikálne zmenil svoje správanie bez toho, aby absolvoval dlhodobú psychoterapiu. Z toho je zrejmé, že otec dieťaťa sa len účelovo dožaduje akejkoľvek spoločnej terapie aby zakryl tú skutočnosť, že psychoterapia bola odporúčaná výhradne jemu na zmenu jeho nenávisťného postoja k matke. Poukázala na to, že toto vyjadrenie opätovne svedčí len o tom, že otec vôbec neberie do úvahy najlepší záujem maloletého a ani stav ktorý spôsobil svojím správaním. Rovnako neberie do úvahy ani skutočnosť, že matka počas celého obdobia, odkedy maloletý syn prišiel do jej domácnosti spolupracuje s PhDr. E. Š. a proces zblížovania a obnovy vzťahu prebieha veľmi pozitívne, ale vyžaduje si čas. V tejto súvislosti veľmi ironicky vyznieva vyjadrenie otca, že obdobie, keď nemôže byť so synom je preňho výrazne traumatizujúce, a pritom sám nedovolil styk matky s maloletým i napriek určenej striedavej starostlivosti takmer rok a navyše tento čas využil na nenávisťné postoje voči matke a traumatizáciu dieťaťa. V súčasnosti matka nijakým spôsobom nevedie syna proti otcovi, práve naopak, za pomoci psychologičky sa snaží dieťa upokojiť a viesť ho k zabudnutiu na traumatizujúce obdobie. Otec ju vyzýva k spoločnej komunikácii a na účinnosť pri realizácii spoločnej rodinnej psychoterapie, pričom psychoterapia bola odporúčaná predovšetkým otcovi, aby zmenil svoje nenávisťné postoje voči matke, aby sa mohlo pristúpiť k obnoveniu normálnej komunikácie medzi rodičmi a dieťaťom samotným, a tým aj k obnoveniu kontaktov medzi otcom a synom. Z vyjadrenia otca nie je zrejmé, či akceptuje odporúčania a či smer zblížovania je z jeho strany úprimný alebo ide čisto o formálny postoj. Samotná matka je rozhodnutá po porade s psychologičkou a v jej prítomnosti a v čase, ktorý bude vhodný, realizovať stretnutie s otcom a až následne bude možné pristúpiť k úprave styku otca so synom bez jej prítomnosti v zmysle znaleckého posudku. Matka maloletého berúc do úvahy najlepší záujem dieťaťa je presvedčená, že terajší stav ešte neumožňuje obnoviť styk otca s maloletým synom a k obnove tohto styku by sa mala opätovne vyjadriť znalkyňa PhDr. L. X. a nie školská psychologička, riaditeľka školy a iné osoby, ktorých vyjadrenia sú jednostranné. Z terajšieho stavu dieťaťa po rozhodnutí súdu jednoznačne vyplýva, že vývoj vzťahu medzi matkou a synom sa vyvíja veľmi pozitívne a v nijakom

prípade sa nestráca vzťah dieťaťa a jeho otca. Vzhľadom na vyššie uvedené matka preto i naďalej žiada, aby odvolací súd v zmysle § 387 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny.

9. K vyjadreniu otca podal vyjadrenie kolízny opatrovník a uviedol, že tvrdenie otca o tom, že kolízne opatrovníčky sú veľmi dobré známe matky maloletého sa nezakladá na pravde a nie je pravda ani to, že odkazujú iba na závery znaleckého posudku a k veci nezaujímajú vlastné stanovisko. Už 30.11.2017 informovali súd, že problém vnímajú v zhoršení komunikácie medzi rodičmi, ktoré negatívne až ohrozujúco vplýva na vývin maloletého. Situáciu riešili pohovorom s rodičmi a dieťaťom, vplývali na nich aby zvažili skutočnosť, že dieťa je v útlom veku a potrebuje pre svoj zdravý vývin oboch rodičov. Keďže sa konflikt medzi rodičmi nestabilizoval, odporúčali odborné služby psychológa, lebo nie je vhodné vylúčiť matku zo života maloletého Š., o čo sa otec snažil a pritom si dané skutočnosti neuvedomoval. Otec sa opakovane vyjadril že chce, aby mu dieťa zverili do výlučnej osobnej starostlivosti, keďže im je tak so synom dobre, majú pokoj, tento postoj prezentoval aj pred synom, ktorý bol z toho zmätený, plačlivý, bojzlivý a cítil neistotu. Znalecký posudok bol vypracovaný až následne 20.8.2018 a s jeho závermi sa stotožňujú. Ich názor je, že správanie otca pôsobilo na psychiku dieťaťa výslovne deštruktívne. Maloleté dieťa sledujú aj teraz, čo vyplýva aj zo správy ktorú predložil otec. Zo správy vyplýva, že u dieťaťa badajú výrazné zmeny týkajúce sa hlavne správania dieťaťa, jeho výslovnosti, reči, vo vytváraní vzťahu k matke. Dieťa je istejšie, sebavedomejšie, pekne reaguje na situáciu, v rozhovore matku oslovovalo „mama“, čo predtým nerobilo, oslovovalo ju iba „ona“ alebo sa ani nechcelo vyjadrovať, zachmúrilo sa a cítilo sa zle, keď malo o nej hovoriť. Maloletý Š. si vytvára pozitívny vzťah k matke, čo je v prospech a v záujme dieťaťa. Pekne hovoril o zážitkoch pri pečení torty spolu s matkou, ktorú pripravovali na oslavu jeho narodenín, o darčekom ktoré dostal, o samotnej oslave. Rozprával aj o hračkách ktoré má u otca a ktoré mu chýbajú, ale do Z. si ich vziať nemôže, lebo otec mu povedal, že s nimi sa bude hrať iba uňho. Matka maloleté dieťa pravdivo informuje o vzťahu s otcom, nezavádza dieťa a nezistili skutočnosti, ktorými by dieťa negatívne ovplyvňovala voči otcovi. Mama mu povedala, že sa bude stretávať s otcom, nebráni mu v tom, ale na všetko potrebujú čas, on by bol najradšej keby to bolo cez víkendy. Matke odporúčali požiadať o názor psychologičku ktorú v rámci terapie navštevuje, kedy je vhodné aby sa začali realizovať stretnutia s otcom, a v akom rozsahu. Otec na tamojšom úrade od vynesenia rozhodnutia nepožiadala o nijakú pomoc, ani sa neinformoval o vývine syna.

10. K vyjadreniu matky sa prostredníctvom svojej právnej zástupkyne vyjadril otec a k tvrdeniam matky, že nie je zrejmé, či akceptuje odporúčania uviedol, že už v septembri 2018 kontaktoval klinickú psychologičku doc. PhDr. Z. O., PhD., MBA, m. prof., za účelom riešenia výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Vyjadruje sklamanie z postoja matky ktorá mu neumožnila syna vidieť, ani s ním telefonovať v deň jeho narodenín a počas vianočných sviatkov. Preňho ide o náročné obdobie a má za to, že príležitostným stretnutím nebude nijako narušený vyvíjajúci sa vzťah syna k matke. Uvádza, že matka mu nepodáva o synovi žiadne informácie o jeho zdravotnom stave, o prospechu v škole. Pokiaľ chce o synovi aspoň niečo zistiť, musí si informácie získavať od iných osôb. Matka vo svojom vyjadrení uvádza, že je ochotná po porade s psychologičkou, v jej prítomnosti a v čase, ktorý bude vhodný realizovať stretnutie s otcom, avšak terajší stav neumožňuje obnoviť styk otca so synom. Zároveň vyjadruje obavu o objektívnosti znalkyne PhDr. L. X., ktorá sa má podľa matky vyjadriť k obnove styku otca so synom. Toto vyjadrenie otec považuje za výsmech spravodlivosti. Apeluje na matku, že aktuálny status quo trvajúci od septembra 2018 nie je v záujme maloletého, keďže ide de facto o vylúčenie otca zo života maloletého. Vyzýva matku k spoločnej komunikácii. Aktuálne súd v rámci svojej autority nenariadil ďalšie vhodné opatrenia na obnovenie styku otca s maloletým. K svojmu vyjadreniu pripojil správu z 15.1.2019 zo psychologičkej intervencie ktorá uvádza, že otec opakovane kontaktoval pracovisko s cieľom podrobiť sa sprevádzaniu v náročnom období. Spolupráca s ním je kvalitná, plne rešpektuje dohovorené termíny, rieši potrebné testové úlohy, a pod. Analýza výsledkov testov zachytáva osobnosť primerane intelektovo a emocionálne diferencovanú, činorodú, aktívnu, so schopnosťou primerane kooperovať, s dostatkom empatie a schopnosti sebaobetovania. Je primerane motivovaný plniť si svoje rodičovské povinnosti vo vzťahu k maloletému synovi, akceptuje potrebu komunikácie rodičov v záujme citovej stability syna, dokáže sa prakticky, konštruktívne a zodpovedne postaviť k potrebám syna a ich napĺňaniu so zreteľom na vývinové potreby syna a jeho kvalitný vývin. Otec je pripravený absolvovať psychologické vedenie aj s matkou maloletého v takom rozsahu ako bude pre psychické zdravie syna potrebné. Vyšetrenie nezachytáva žiadne vlastnosti alebo osobnostné nedostatky, pre ktoré by mal byť z výchovy syna vylúčený práve naopak, má charakteristiky kvalitného rodiča.

11. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa ust. § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa odseku 2 cit. ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine a zákonne vo veci rozhodol, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Vo vzťahu k odvolacím námietkam odvolateľa, odvolací súd zdôrazňuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní.

14. Podľa ust. § 25 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

15. Podľa ust. § 25 ods. 4 Zákona o rodine, ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku 1 (dohodou rodičov) alebo 2 (rozhodnutím súdu), súd môže na návrh niektorého z rodičov zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

16. Podľa jedného zo základných princípov mimosporového procesu vyjadreného v čl. 4 CMP, ak je účastníkom maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme. Inými slovami, objektívnym explicitne stanoveným zákonným kritériom pre rozhodnutie vo veci maloletého je záujem maloletého dieťaťa a súd ho musí vyhodnocovať a zdôvodniť nielen mechanicky a formálne, ale s ohľadom na in concreto okolnosti spočívajúce v danosti resp. absencii nielen materiálnych podmienok na výchovu, starostlivosť a všestranný vývoj maloletého, ale aj vzhľadom na emocionálne väzby (či už pozitívne alebo negatívne) maloletého ku každému z rodičov, tobôž ak o kvalite týchto väzieb vypovedá nestranné znalecké posúdenie (porov. I. ÚS 216/2018). Vo všeobecnosti platí zásada, že je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, keď sa na jeho výchove a starostlivosti podieľajú obaja rodičia, súd však musí v každom konkrétnom prípade tento záujem posúdiť a príp. niektorému z rodičov výkon jeho práv a povinností obmedziť, ak sú tu okolnosti, ktoré takéto obmedzenie odôvodňujú.

17. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok a dospel k rovnakému právnomu záveru ako súd prvej inštancie, že boli splnené zákonné podmienky pre zmenu výkonu rodičovských práv a povinností práve so zreteľom na ochranu záujmu maloletého dieťaťa, ktorým je jeho zdravý psychický a fyzický vývoj. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté dieťa je prioritný záujem dieťaťa, ktorý nie je možné stotožňovať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii ich výchovného pôsobenia na dieťa. Pri rozhodovaní o maloletom dieťati je súd povinný rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Obaja rodičia si musia uvedomiť, že úloha druhého rodiča pri výchove má svoj význam a pokiaľ jeden z rodičov nie je schopný zabezpečiť druhému rodičovi právo podieľať sa na výchove dieťaťa, potom možno dôvodne pochybovať o výchovnej spôsobilosti tohto rodiča. Do práva rodiča výchovne pôsobiť na svoje dieťa možno obmedzujúco zasiahnuť len vtedy, ak na to existujú dôvody, ktoré by mohli viesť k pozastaveniu, obmedzeniu alebo pozbaveniu výkonu rodičovských práv. Spôsobilosť rodičov dieťa vychovávať nie je daná len ich hmotnými podmienkami, ale aj ich prístupom

k právam druhého rodiča a k právu dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov. V tomto prejednávacom prípade dospel odvolací súd k záveru, že došlo nielen k ohrozeniu, ale aj porušeniu práva dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom, nakoľko matka bola svojvoľným rozhodnutím otca absolútne vylúčená z akéhokoľvek výchovného pôsobenia na svoje dieťa od augusta 2017, čo je v príkrom rozpore so záujmom maloletého dieťaťa, ktoré má právo na zachovanie vzťahu nielen k otcovi, ale aj k matke. Treba poukázať na skutočnosť, že matka rešpektovala rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 5.6.2015, č. k. 15P/62/2015-35 ktorým schválil dohodu rodičov o výkone ich rodičovských práv a povinností a zveril maloletého Š. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 17.6.2015. Toto rozhodnutie otec spočiatku rešpektoval, ale od augusta 2017 matke neumožňoval nijaký kontakt s maloletým N. a tým porušil právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu, čo malo za následok ohrozenie a porušenie dôležitého záujmu maloletého dieťaťa, ktorým je predovšetkým jeho zdravý psychický a fyzický vývin. Tento protiprávny stav spôsobil otec, preto jeho námietka, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie neprimerane a nezákonne zasahuje do jeho rodičovských práv a traumatizuje maloleté dieťa nie je opodstatnená, pretože ak by otec rešpektoval pôvodné súdne rozhodnutie, k tomuto stavu nemuselo dôjsť. Nemožno teda akceptovať jeho argumentáciu, že náprava protiprávneho stavu, ktorý navyše sám spôsobil, je pre dieťa traumatizujúca a zasahuje do jeho rodičovských práv. Odvolací súd zhodne so záverom súdu prvej inštancie konštatuje svojvoľnosť v konaní otca, ktorý nerešpektoval súdne rozhodnutie, preto rozhodnutie súdu prvej inštancie je v najlepšom záujme mal. Š. a aj v súlade s čl. 8 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa.

18. Pokiaľ otec namieta nedostatočné zistenie skutočného stavu veci je potrebné poznamenať, že ani pri rešpektovaní vyšetrovacej zásady súd nemusí vykonať všetky účastníkom navrhnuté dôkazy, pretože výber dôkazov ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať, je výlučne na súde aj s poukazom na čl. 10 ods. 1, 2 Základných princípov CMP z ktorého vyplýva, že dôkazy a tvrdenia účastníkov hodnotí súd podľa vlastnej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, pričom žiaden dôkaz nemá predpísanú silu. Z ust. § 187 CSP vyplýva, že dôkazom môže byť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov. Z uvedenej právnej úpravy nevyplýva povinnosť súdu nariadiť dokazovanie výsluchom účastníka konania, svedka a pod., tento postup je daný v prípade, ak tvrdené skutočnosti nemožno preukázať inak. Z uvedeného aspektu teda nie je možné dospieť k záveru, že by postupom súdu bola otcovi odňatá možnosť konať na súde a teda, že by jeho procesné práva boli nejakým spôsobom porušené aj s prihliadnutím na to, že bol v konaní zastúpený právnym zástupcom. Aj ďalšia odvolacia námietka otca o záveroch znaleckého dokazovania a prerušenia konania je nedôvodná, pretože znalecký posudok je len jedným z dôkazných prostriedkov, ktorý má rovnakú silu ako ostatné dôkazy, nie je možné ho priorizovať, ale ako každý dôkaz ho hodnotiť jednotlivo, ako aj v súvislosti s ďalšími vykonanými dôkazmi. Znalecké dokazovanie je možné nariadiť len na zistenie skutočností, na ktoré sú potrebné odborné znalosti. Znalcovi zásadne nepatrí vyjadrovať názor na prejednávajúcu vec, prípadne navrhovať úpravu pomerov účastníkov konania. Súd v rámci hodnotenia dôkazov nie je oprávnený posudzovať znalecký posudok z hľadiska odborných záverov, na druhej strane nemusí akceptovať závery znalca, ak tieto nezodpovedajú skutkovým zisteniam, resp. sú v rozpore so zásadami logiky, prípadne prekračujú rámec odborného posúdenia. Odvolací súd zdôrazňuje, že závery znaleckého posudku, ktorými sa súd prvej inštancie riadil sú logické, presvedčivé avšak hodnotenie dôkazov a zodpovednosť za rozhodnutie má súd. Obsahom spisu bolo preukázané negatívne ovplyvňovanie mal. Š. doslova až tvrdé infikovanie otcovými názormi a tvrdá indokrinovanosť proti matke. Maloletý v čase pobytu u otca mu nedokázal oponovať, preberal jeho koncept „boja“ proti matke, čo pôsobilo na psychiku mal. N. deštriktívne, až k „démonizácii“ matky najmä po tom, ako sa otec dozvedel o tajných návštevách dieťaťa matkou. Otec síce verbalizoval, že maloletému nezakazuje stretávať sa s matkou, ale jeho správanie však podľa znalkyne svedčí o negatívnom, nenávisťnom nastavení voči matke pôsobiace vedome aj nevedome (akoby podprahovo) a tak mal. dieťaťu vysielal dvojznačnú informáciu, ktorej patologickú hodnotu maloleté dieťa neodkáže identifikovať, preberá to, čo je mu zrozumiteľné z postojov otca, čo pôsobí na dieťa deštriktívne a v prípade pokračovania tohto stavu hrozí maloletému dlhodobé emocionálne ochorenie dieťaťa, poškodenie jeho schopnosti emocionálne sa viazať, dôverovať ľuďom, najmä ženám, čo v dospelosti s veľkou pravdepodobnosťou bude mať vplyv na jeho schopnosť mať zdravé vzťahy. Z psychologického hľadiska bolo jednoznačne vhodné zveriť maloletého do osobnej starostlivosti matky a styk otcovi zakázať do doby pokiaľ sa dieťa emocionálne pozviecha, bude si isté matkinou láskou a bude schopné odolávať otcovmu nenávisťnému postojovi voči matke a traumatizácii zo strany otca. Podľa znalkyne matka sa javí ako vhodnejšia pre zdravý vývin dieťaťa, vzťah s otcom dieťaťa emocionálne ukončila, napriek všetkému sa o ňom vyjadruje

ako o N.. S maloletým dieťaťom sa stretávala minimálne, často iba tajne a aj v takejto emocionálnej náročnej situácii sa snaží brať do úvahy potreby dieťaťa a nechce ho odstrihnúť od otca. Zvažovala striedavú starostlivosť a prejavovala v tomto postoji nepochybne viac rodičovskej zrelosti ako otec. Otec nedokázal spracovať negatívne sa vyvíjajúci vzťah s matkou dieťaťa a následný rozchod. Svoju úzkosť z rozchodu nedokázal účinne kompenzovať a svoj nenávisťný postoj voči matke prezentoval aj pred maloletým. Jeho útoky voči matke sú vedomé i nevedomé, pôsobiace akoby podprahovo. Verbalizuje, že synovi nezakazuje stretávať sa s matkou, že on je ten, ktorý nechce, aby sa kontakt s matkou prerušil, hoci ona o neho nemá záujem, o čom mal informovať aj kolízneho opatrovníka. Jeho správanie však jednoznačne svedčí pre negatívne, nenávisťné nastavenie voči matke dieťaťa, o ktorej sa vyjadruje ako o O., pohŕda matkou dieťaťa a rozpráva s ňou tak, že ani nepozrie smerom k nej. Dieťa je aktuálne citovo veľmi labilné a zneistené situáciou, ktorá nastala. Pri kresbe maloletý hovoril inštrukcie, čo zjavne svedčí o inštruktáži dieťaťa a neadekvátne odmietal hovoriť s matkou, vyhýbal sa jej dotyku, dokonca odmietal povedať jej meno. Takto sa nespráva ani dieťa, ktoré je zo strany rodiča vystavené veľmi krutému a agresívnemu správaniu, čo svedčí o tom, že maloletý je tvrdo infikovaný názormi otca a tvrdo indoktrinovaný proti matke. Podľa znalkyne maloletý nerozumel tomu čo sa deje, na jednej strane má matku rád, na druhej strane verí otcovi, nie je schopný pochopiť, prečo by mu mal otec klamať. Situácia ho zneisťuje, pretože to sponchyňuje jeho vlastné prežívanie a musí si vybrať, či veriť svojim pocitom alebo otcovi, ktorého má rád. Toto vedie k výraznej úzkosti, ktorú nedokáže kompenzovať ináč než zlosťou a agresívnymi prejavmi. Pokiaľ žil s otcom, nedokázal mu oponovať a preberal aj jeho koncept „boja“ proti matke. Viniť matku bolo ľahšie, než bojovať s otcom, ktorého má rád. Znalkyňa konštatovala, že jednorazová traumatizácia dieťaťa pri preberaní od otca je určite menšie zlo, než dlhodobá traumatizácia zo strany otca. Na radikálnu zmenu správania sa otca by otec musel absolvovať dlhodobú psychoterapiu a prvé stretnutia s otcom môžu prebehnúť len za prítomnosti matky a až neskôr bez jej prítomnosti. Znaleckým dokazovaním bolo zistené, že maloletý má vybudovaný pozitívny vzťah k obom rodičom, je pomerne kontaktný a rýchlo nadväzuje vzťahy, preto otcom tvrdená obava otca o psychotraumaticzácii maloletého, k čomu by mohlo dôjsť pri ráznom vyňatí maloletého z jeho výchovného prostredia je nedôvodná a zároveň aj s tým spojený jeho návrh na prerušenie konania. Tvrdenie otca, že odborným vyjadrením spochybnil závery znaleckého dokazovania a námietka, že konajúci súd na tento dôkaz neprihliadal sú nedôvodné, pretože toto vyjadrenie bolo vypracované na žiadosť len jedného rodiča na základe jeho vyjadrení a najmä bez vedomosti a vyšetrenia druhého rodiča, bez oboznámenia sa so spisovým materiálom a vo svojom odbornom vyjadrení sa doc. PhDr. Z. O., PhD., MBA, m. prof., k záverom znaleckého dokazovania nevyjadřila, preto aj táto odvolacia námietka sa javí ako účelová a vzbudzuje pochybnosti najmä s prihliadnutím aj na ďalšie konanie otca. Konajúci súd uznesením zo dňa 4.12.2017 č. k. 5P/284/2017-31 ktoré nadobudlo právoplatnosť 22.12.2017 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil rodičom povinnosť podrobiť sa poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves za účelom zlepšenia komunikácie medzi rodičmi a obnovenia dôvery maloletého vo vzťahu k matke. Zo správy poradensko-psychologického procesu vyplýva, že sa uskutočnili stretnutia s cieľom zmapovať fungovanie rodinného systému a zistiť možnosti uskutočnenia súdom nariadeného opatrenia odborného poradenstva pre zlepšenie komunikácie rodičov a zlepšenie kontaktu syna s matkou. Urobili dve rodinné stretnutia (jedno otec + syn, jedno matka + syn), tri individuálne stretnutia (dieťa, otec, matka) a jednu párovú konzultáciu s rodičmi. Rodičov informovali o ciele nariadeného opatrenia a nutnosti dobrého vzťahu dieťaťa s oboma rodičmi pre zdravý vývin a šťastný život ich maloletého syna. Z priebehu procesu usúdili, že matka bola motivovaná pre spoluprácu na ciele, otec bol len formálne motivovaný (rešpektoval súdne nariadenie tým, že sa dostavil, ospravedlnil sa, keď nemohol prísť na dohodnuté stretnutie, dohodol náhradný termín a oboznámil s touto zmenou matku dieťaťa, priviedol syna na požiadanie psychologičky, požiadal syna, aby ostal s mamou na chodbe, kým sa s otcom porozprávajú). Vyjadril sa, že nie je ochotný spolupracovať s matkou dieťaťa na zlepšení vzájomnej komunikácie pre svoj vlastný negatívny postoj k nej. Viniť matku zo vzniknutej rodinnej situácie, nechce syna v správaní k matke pozitívne ovplyvňovať aby sa zlepšil kontakt s ňou. Otec svoj postoj otvorene prejavoval aj pred synom, ktorý tento postoj prevzal a prejavil sa v otvorenom odmietaní matky, napriek nimi odporúčanému vhodnému ústretovému jednaniu na ich stretnutí (syndróm odmietaného rodiča). Konštatovali, že keď otec bol prítomný, nijako proti takémuto správaniu syna nezakročil, resp. reagoval oceňujúco, v čom videli riziko posilňovania takéhoto správania aj do budúcnosti. Zistili, že dieťa spor rodičov mimoriadne zaťažuje a aby ho zvládlo, odmieta rodiča s ktorým nežije a pridáva sa na stranu druhého rodiča, čím ale stráca dôležitú časť svojej identity, čo má dopad na jeho aktuálne prežívanie a bude mať negatívny dopad aj na jeho ďalší vývin, pokiaľ sa nezmení vzájomný postoj rodičov a ich prejavy. Uvedené odôvodňuje záver, že otec maloletému ubližuje svojim postojom a snahou vymazať matku

z výchovného procesu maloletého. Doposiaľ nariadené neodkladné opatrenie ktorým bola uložená povinnosť podrobiť sa poradenstvu za účelom zlepšenia komunikácie medzi rodičmi a obnovenia dôvery maloletého vo vzťahu k matke nevedli k náprave, preto boli splnené zákonné podmienky pre zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností v rozsahu, ktorým súd prvej inštancie zveril maloletého N. do osobnej starostlivosti matky, čo je aj v súlade so Zákonom o rodine, ktorý výslovne upravuje, že pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov súd dbá na to, aby bolo rešpektované právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahov k obidvom rodičom a v tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ust. § 25 ods. 4 Zákona o rodine, ktorý ustanovuje, že v prípade, ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený dohodou rodičov alebo rozhodnutím súdu, môže súd na návrh jedného z rodičov zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti. V tejto právnej veci dochádza k dlhodobému porušovaniu dôvery maloletého vo vzťahu k matke napriek tomu, že závery znaleckého posudku nepreukazujú, že by matka nebola schopná samostatne vychovávať maloletého. Zo záverov znaleckého posudku jednoznačne vyplynulo, že správanie otca pôsobí na psychiku maloletého vyslovene deštruktívne a pokiaľ tento stav bude pokračovať, hrozí maloletému emocionálne ochorenie, vážne poškodenie jeho schopnosti emocionálne sa viazať a dôverovať ľuďom, najmä ženám, čo v dospelosti bude mať s veľkou pravdepodobnosťou vplyv na jeho schopnosť mať zdravé vzťahy. Absencia rodiča pri výchove dieťaťa môže spôsobiť deformáciu vzťahu rodič - dieťa a môže spôsobiť ich vzájomné citové odcudzenie, čo môže byť v neskoršej dobe len ťažko napravitelné. Preto bolo nevyhnutné zmeniť úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému N. jeho zverením do osobnej starostlivosti matky, aby sa súčasný stav maloletého stabilizoval, aby čo najskôr znovu nadobudol pozitívny vzťah aj k matke. Bolo nevyhnutné toho času zakázať styk otca s maloletým a zaviazat' otca prispievať na výživu maloletého. O správnosti tohto rozhodnutia svedčí aj správa kolízneho opatrovníka z 20.12.2018 z ktorej vyplynulo, že konflikt medzi rodičmi sa nestabilizoval, otec zotrváva na svojich stanoviskách, u maloletého boli badateľné výrazné zmeny týkajúce sa správania dieťaťa, vo výslovnosti, v reči, vytváraní vzťahu k matke. Maloletý je istejší, sebavedomejší, pekne reagoval na situáciu. V rozhovore matku oslovoval mama, čo predtým nerobil. Matka dieťa pravdivo informuje o vzťahu s otcom, nezavádza dieťa a neboli zistené negatívne ovplyvňovania voči otcovi. Kolízny opatrovník doporučil matke požiadať o pomoc psychologičku ktorú navštevuje v rámci terapie o vyžiadanie stanoviska, kedy je vhodné aby sa začali realizovať stretnutia s otcom a v akom rozsahu. Otec však o pomoc nepožiadal ani sa neinformoval o vývine syna, čo nesvedčí o jeho úprimnej snahe o obnovenie kontaktu maloletého s matkou, ide mu v skutočnosti o jeho záujem aby syn ostal v jeho starostlivosti. Postoj otca k matke preukazujú aj výpisy komunikácie s ňou.

19. Vzhľadom na to, že otec ani v odvolacom konaní neuviedol žiadne nové okolnosti na zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia sa v plnom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením.

20. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).